

řízení vydaným rukurs není dopuštěn. Nelze namítnouti, že jde o případ § 519 č. 2 c. ř. s., jelikož byl rozsudek první stolice pro zmatek zrušen. Neboť tohoto případu lze užití jen tehdy, když byla v odpor vzatým usnesením odvolacího soudu nejen vyslovena zmatečnost rozsudku první stolice, nýbrž také odmítnutí žaloby, poněvadž se v tomto případě podle § 488 odst. 1 c. ř. s. věc již neprojednávává a proto případ § 519 č. 3 c. ř. s. vůbec nastati nemůže.

Čís. 154. ✓

Na základě § 1 zák. o ruč. žel. lze se domáhati jen náhrady škody způsobené zraněním na těle neb usmrcením člověka, nikoliv i náhrady škody věcné.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1919, Rv I 199/19.)

Žalobkyně, která, stojíc mezi jízdou elektrickou pouliční drahou na přední plošině vozu, z vozu toho vypadla, protože vlak, chtěje mimo zastávku zastaviti, při brzdění sebou trhl a výstup s plošiny nebyl uzavřen řetězem, domáhala se na podnikatelstvu dráhy nejen náhrady škody, kterou utrpěla zraněním na těle, nýbrž i škody, která jí byla způsobena poškozením šatu a klobouku. — Obě nižší stolice (krajský soud v Litoměřicích a vrchní zemský soud v Praze) uznaly, že žalobní nárok pozůstává co do důvodu v plné míře po právu. Pokud jde o žalobkynin nárok na náhradu škody, kterou utrpěla poškozením šatů a klobouku, uvedl soud odvolací ve svých důvodech: Nové znění odst. 2 § 104 j. n. připouští dohodu stran o příslušnosti obchodního soudu. Jakmile jest určen rok k ústnímu líčení, nemůže nepříslušnost obchodního soudu z moci úřední již učiněna býti předmětem rozhodnutí a nepříslušnost kausálního soudu nezakládá již také důvodu zmatečnosti. Jelikož věcná nepříslušnost soudu při prvním roku namítána nebyla, byl procesní soud podle § 227 c. ř. s. oprávněn, jednati spolu o nároku na náhradu škody věcné. I kdyby závazek dráhy k náhradě škody věcné ze zákona o povinném ručení železnic nevyplýval, byl by závazek ten přece opodstatněn podle občanského práva o náhradě škody, poněvadž ve případě našem byla i tato věcná škoda bezprostředním a jistým následkem příhody v dopravě a zákonná domněnka zákona o ručení železnic, že příhoda ta nastala z viny podniku neb osob, jichž tento k výkonu dopravy používá, nebyla, jak to vyžaduje zákon o ručení železnic, vyvrácena, takže má žalovaná i na této škodě vinu. (§ 1295 obč. zák.).

Nejvyšší soud, vyhověv z části dovolání žalované dráhy, uznal, že žalobní nárok pozůstává co do důvodu po právu jen, pokud jde o náhradu škody způsobené žalobkyni zraněním na těle, kdežto nárok na náhradu škody, způsobené jí poškozením šatu a klobouku, co do důvodu po právu není.

Důvody:

Dovolání jest oprávněno, pokud, uplatňujíc dovolací důvod nesprávného právního posouzení rozepře dle § 503 č. 4 c. ř. s., si stěžuje, že nárok žalobní byl uznán po právu, i pokud jde o náhradu škody způso-

bené žalobkyni poškozením šatu a klobouku. Podmínkou povinnosti ku náhradě škody způsobené poškozením jakékoliv věci jest zavinění jednání, jež mělo v zápětí, že cizí věc byla, ať přímo neb nepřímo ztracena, zničena neb v hodnotě své snížena. (§§ 1293—1295, 1331, 1332 obč. zák.). Nárok čelí proti škůdci a jeho případným společníkům (§ 1301, 1313) a jen výjimečně ve případech v zákoně jmenovitě vyčtených proti bezvinné třetí osobě (§§ 970, 1316, 1318 a j.). Přímé zavinění zřízenců, za něž by žalovaná dráha ručila, žalobkyně ve případě našem v řízení opravném již ani netvrdí a rovněž neopírá nárok svůj o děj, který by bylo lze podřaditi některému ze svrchu uvedených výjimečných předpisů. Zakládá jej spíše, i pokud jde o náhradu škody věcné, o ustanovení §u 1 zákona ze dne 5. března 1869 č. 27 ř. z. o povinném ručení železnic. Již z doslovu tohoto §u jest však zjevno, že právní domněnka tam stanovená platí jen pro případ, že příhodou při dopravě bylo přivoděno zranění na těle neb usmrcení člověka a že povinnost dráhy k náhradě se řídí dle předpisů §§ 1325 a 1327 obč. zák., jež určují povinnost škůdce k náhradě škody rovněž jen pro případ, že jeho jednání neb opomenutí mělo v zápětí buď zranění na těle (§§ 1325, 1326) nebo smrt člověka (§ 1327), nikoli však též v případě poškození věcí. Na tom nemění, jak má soud odvolací mylně za to, praničeho ani skutečnost, že § 1 zák. o ruč. žel. stanoví zákonnou domněnku, že příhoda při dopravě, jež zranění na těle neb usmrcení člověka způsobila, nastala zaviněním podniku neb osob, kterých týž při výkonu dopravy používá. Nelze s úspěchem hájiti náhled, že žaloba opírající se o právní důvod §u 1 zák. o ruč. žel. jest v podstatě své obyčejnou žalobou na náhradu škody, při níž poskytuje zákon žalobci jen jisté procesní výhody tím, že v jeho prospěch přesunuje břímě průvodní. Žaloba ta jest spíše samostatnou novou žalobou, jejíž právní důvod nespočívá, odchylkou od předpisů obecného práva o náhradě škody, v zavinění, nýbrž prostě a jedine v zákoně o povinném ručení železnic, který ukládá železničním podnikům ve formě svrchu uvedené právní domněnky čiré ručení za výsledek. Následkem toho není také povinnost dráhy k náhradě dle §u 1 zákona svrchu zmíněného žádnou obligací ex delicto nebo quasi ex delicto, nýbrž čistou obligatio ex lege, k jejímuž vzniku stačí prostě kausalita mezi událostí při dopravě a zraněním na těle neb smrtí člověka. Právní domněnka tam stanovená není tudíž v podstatě své žádným zjištěním, nýbrž jen právní fikcí zavinění, která má prostě vyjádřiti, že železnice ručí za úrazy na těle, jež mají příčinu svého vzniku v provozování podniku. Že na tomto hmotně-právním významu předpisů o ručení železnic nemohou ničeho měniti ustanovení práva formálního, leží na bledni. Jest proto také zcela bezvýznamno, že dle nového znění §u 104 odst. 2 j. n. a §u 227 c. ř. s. nelze ničeho namítati proti příslušnosti soudu a kumulaci nároku na náhradu škody věcné s nárokem na náhradu škody způsobené žalobkyni na těle v jedné žalobě. Je-li však správným náhled, že na základě §u 1 zák. o pov. ruč. žel. lze se domáhati jen náhrady škody způsobené zraněním na těle neb usmrcením člověka, nikoli však též náhrady škody věcné, pak nelze uznati za správný rozsudek soudu odvolacího, který co do důvodu přiznal žalobkyni náhradu obou těchto druhů škod. Slušelo tudíž po této stránce dovolání žalované firmy vyhověti a nalézt, jak bylo svrchu uvedeno.